

Tuzin kiepskich pomysłów na XXI wiek

Autor tekstu: **Mark Durie**

Oto lista fałszywych poglądów i przekonań, które utrudniają ludziom Zachodu rozwiązywanie problemów związanych z islamem. Jeśli głęboko wierzysz w któryś z nich, nie będziesz w stanie zrozumieć, czego naprawdę uczy islam i jaki wpływ wywierają jego nauki.

1. **Wszystkie religie są takie same.** To nieprawda. Różne religie mają różne poglądy na prawdę oraz na kwestie dobra i zła, przez co tworzą skrajnie odmienne społeczeństwa. To samo dotyczy ideologii politycznych: wystarczy pomyśleć o różnych drogach, którymi poszły Korea Północna i Korea Południowa. Do utrwalenia tego przekonania przyczynili się ateiści, ponieważ uznanie różnic między religiami podkopywałoby argumentację zarówno ich, jak i radykalnych zwolenników sekularyzmu.
2. **Religia nie ma żadnej mocy sprawczej.** Zgodnie z tym poglądem, religię można wypaczyć i wykorzystać jako narzędzie (np. opresji, „opium dla mas”), jednak religia sama w sobie nie ma żadnej mocy sprawczej. Bardzo przyczyniła się do ugruntowania tego poglądu ideologia marksistowska. Zgodnie z tym założeniem eksperci ds. bezpieczeństwa na całym świecie uważają, że religia nie może być przyczyną terroryzmu: dlatego zarówno oni, jak i politycy, którym doradzają, muszą twierdzić, że terroryści „zawłaszczyli sobie” religię.
3. **Wszyscy wierzymy w tego samego Boga.** Nieprawda. Ludzie na Ziemi wierzą w tysiące różnych bogów. Bogowie ci odznaczają się różnymi cechami, różne są też ich żądania. Oddawanie czci różnym bogom prowadzi do wykształcenia się różnych typów ludzi i społeczności.
4. **Każde działanie można usprawiedliwić wspierając się jakimkolwiek świętym tekstem.** To nieprawda. Pogląd, że każde znaczenie jest wyłącznie wynikiem sposobu odczytania tekstu przez czytelnika, to postmodernistyczny mit. Niektóre teksty wspierają określone poglądy i działania w znacznie większym stopniu niż inne.
5. **Chrześcijańska reformacja była ruchem postępowym.** Nie była. Chrześcijańscy reformatorzy chcieli wrócić do przykładu i nauk Chrystusa i jego apostołów. W całym średniowieczu słowo *reformatio* zawsze oznaczało odnawianie podstaw poprzez powrót do źródeł. Zgodnie z tą definicją al-Kaida jest owocem islamskiej reformacji, próbą powrotu do przykładu i nauk Mahometa.
6. **Rozpraszenie niewiedzy owocuje większym szacunkiem wobec innych.** Takie było przesłanie słynnej powieści Harpera Lee *Zabić Droзда* (1960). Chociaż prawdą jest, że nienawiść rasowa może wykorzystywać niewiedzę i karmić się nią, właściwa informacja może słusznie zwiększyć prawdopodobieństwo odrzucenia poglądów i praktyk innych ludzi. Założenie, że ludzie nie zgadzający się z jakimś poglądem mają najmniejszą wiedzę na jego temat, jest nielogiczne. Skutkiem niewiedzy może być przychylnie nastawienie do negatywnych zjawisk albo uprzedzenie wobec zjawisk pozytywnych.
7. **Każdy człowiek jest dobry i porządny i że jeśli tylko włożymy trochę wysiłku w poznanie drugiej osoby, z pewnością zaczniemy żywić do niej szacunek.** Niekoniecznie musi tak być. Nie możemy sobie niestety pozwolić na żywienie takiego poglądu. Ludzie, którzy zaznali życia pod rządami despotów czy w patologicznych społeczeństwach są zaszokowani takim naiwnym założeniem.
8. **Umieszczenie czegoś w odpowiednim kontekście zawsze zaowocuje interpretacją uniewinniającą.** Nieprawda. Dokładne przyjrzenie się

kontekstowi może sprawić, że jakiś tekst stanie się jeszcze bardziej agresywny niż dotychczas. Wyjmując coś z kontekstu możemy też dokonać pozytywniejszej oceny niż powinniśmy. Tak naprawdę radykalne interpretacje Koranu, które wykorzystuje się do wspierania terroryzmu, niemal zawsze odwołują się do dogłębnego zrozumienia kontekstu, w jakim Koran został objawiony, w tym do życiorysu Mahometa. Z kolei wielu ludzi używa wyrwanych z kontekstu pokojowych wersetów Koranu by dowieść, że islam jest religią pokoju.

9. **Problemem jest ekstremizm, zaś rozwiązaniem jest umiarkowanie.** Już Arystoteles przestrzegał przed skrajnymi postawami. Również współcześnie Eric Hoffer w książce *The True Believer* (1951) promował ideę, że ruchy masowe można traktować zamiennie, ten sam ekstremista równie dobrze może zostać komunistą, co faszystą. Jego zdaniem to skłonność do ekstremizmu stanowi problem. Jest to bardzo szkodliwa koncepcja prowadząca do wielu nieporozumień. „Umiarkowanie” czy „rozluźnienie” mogą być destrukcyjne, a nawet niebezpieczne, w przypadku chirurga czy pilota. Dobre i prawdziwe ideały potrzebują mocnego i zaangażowanego wsparcia, trudno też stwierdzić, że najlepszą reakcją na złe pomysły jest letnie umiarkowanie.
10. **Zachód jest zawsze winny.** Tę nieracjonalną i bezużyteczną koncepcję głosi się dziś w wielu szkołach i zakorzeniła się ona w światopoglądzie wielu ludzi. W gruncie rzeczy jest to polityka uciszenia, sabotaż krytycznego myślenia.
11. **Falsz plus fałsz równa się prawda.** Ktoś mówi na przykład, że dżihad stanowi negatywną część islamu, na co obrońca islamu mówi: „A krucjaty?”. Ktoś mówi, że Koran podlega do przemocy, na co słyszy w odpowiedzi, że „w Biblii też znaleźć można agresywne poglądy”. Takie rozumowanie jest nielogiczne. Szczególną podkategorią tego nieporozumienia jest rozumowanie *tu quoque*: **Rozumowanie tu quoque (łac. ty też): nie możesz kwestionować poglądów bądź poczynań innych jeśli sam (czy twoje ugrupowanie) osobiście popełniłeś jakiś negatywny czyn lub masz jakieś wady.** Np. katolik mówi, że dżihad jest zły, na co słyszy, że papież popierali krucjaty. Jest to podkategoria rozumowania „dwie nieprawdy dają prawdę” i kolejny przykład błędu logicznego.
12. **Wiara w postęp: wreszcie wszystko dobrze się skończy.** Myślenie życzeniowe ma swój urok, jednak niekoniecznie znajduje potwierdzenie w faktach. Złe idee dają złe rezultaty. Dobre społeczeństwa łatwo mogą zamienić się w złe, jeśli tylko zamienią pozytywne ideały na negatywne. Trudne sytuacje mogą trwać bardzo długo i stale się pogarszać. W ciągu ostatnich 100 lat widzieliśmy degrengoladę wielu krajów. To nieprawda, że z biegiem czasu ideologie i religie będą się polepszać lub stawać się bardziej „umiarkowane”, jakby na mocy magicznej przemiany. Świat nie zawsze musi zmieniać się na lepsze. (r)

Tekst ukazuje się równolegle na portalu Euroislam i na łamach Racjonalisty. (Tłumaczenie Euroislam)

Mark Durie

Australijski pastor i teolog Kościoła anglikańskiego.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 23-08-2012)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8283) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8283>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl